Shrnutí:

Tento příspěvek se zamýšlí nad problémem tzv. mezinárodních sankcí, tj. omezujících opatření namířených proti jinému státu nebo sankcionovaným fyzickým či právnickým osobám, uplatňovaných na základě právně závazného aktu mezinárodní organizace. V minulosti šlo o provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN, jejichž závaznost není z hlediska mezinárodního práva sporná. Zpočátku byly problémy se zajištěním vnitrostátních účinků v právu ČR, což systémově vyřešil zákon o provádění mezinárodních sankcí. V poslední době přibývají omezující opatření (tzv. sankce), které jsou zaváděné právními akty EU, popř. na základě vnitrostátních zákonů některých států. Příkladem je nově přijatý český sankční zákon (č. 1/2023). Z pohledu mezinárodního práva však může jít o různé typy donucovacích opatření, zpravidla retorze nebo protiopatření, jejichž legalita musí být posuzována podle konkrétního obsahu z hlediska obecného mezinárodního práva. Je proto vhodné přistupovat k jednostranným (národním) omezujícím opatřením, které se neopírají o závazné akty Rady bezpečnosti OSN nebo EU, spíše opatrně.

International sanctions in terms of constitutionality and protection of human rights – summary:

This paper considers the problem of so-called international sanctions, i.e. restrictive measures against another state or sanctioned natural or legal persons, applied on the basis of a legally binding act of an international organization. In the past, the issue has been the implementation of UN Security Council resolutions, the binding nature of which is not in dispute under international law. Initially, there were problems with securing domestic effects in Czech law, which was systematically resolved by the Act on the Implementation of International Sanctions. Recently, more restrictive measures (so-called sanctions) have been introduced by EU legal acts or on the basis of national laws of some states. An example is the newly adopted Czech Sanctions Act (No 1/2023). However, from the perspective of international law, these can be different types of coercive measures, usually retorts or countermeasures, the legality of which must be assessed according to their specific content in terms of general international law. It is therefore advisable to approach unilateral (national) restrictive measures that are not based on binding UNSC or EU acts rather cautiously.